Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; in Frankfurt: *G. L. Daube*; in Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 4. Brașovŭ, Mercurĭ, 6 (18) Ianuarie 1893.

Din causa sfintelorŭ sĕrbătorĭ, de Mercurĭ și Joi, diarulŭ nu va apăré până Vinerĭ séra.

Partidele maghiare în 1892.

II.

Pe nicĭ unŭ têrêmŭ nu esistă între Maghiarĭ o mai mare înțelegere, ca pe têrêmulŭ luptelorŭ în contra națiunilorŭ nemaghiare. Este viuă consciința în fiă-care Maghiarŭ, că egemonia actuală ungurésca numai pe spinarea națiunilorŭ nemaghiare se póte susținé, de unde vine, că decâte-orĭ se tractéză de o cestiune de dreptate și de echitate față cu noi, cetățenii de a doua mână, Maghiarii fără deosebire de partidă, suntŭ solidarĭ în a o combate.

In anulŭ 1892 solidaritatea acésta maghiară în combaterea și prigonirea națiunilorŭ nemaghiare a căpĕtatŭ nou nutremĕntŭ prin mergerea deputației române la Viena. Foile maghiare guvernamentale ca și cele oposiționale emulau între ele cu totŭ feliulŭ de suspiționărĭ și acusărĭ la adresa Românilorŭ. Afacerea memorandului le-a mai datŭ în specialŭ prilegiu celorŭ din oposițiune de a se plânge în contra ministeriului Szapary, susțiindŭ, că a desvoltatŭ prea puțină energiă față de agitațiunile române și n'a sciutŭ sĕ le pună stavilă. Refrenulŭ acestorŭ plângerĭ era: ne trebue unŭ guvernŭ tare, căcĭ guvernulŭ Szapary nu e capabilŭ de-a apĕra interesele naționale maghiare.

A fostŭ o consecință firéscă a curentului dușmanŭ șovinistŭ, îndreptatŭ în contra Românilorŭ — curentŭ care a degeneratŭ în scandalurile și vandalismele cunoscute dela Turda, Șimleu și Aradŭ — că oposițiunea maghiară a interpelatŭ în dietă pe d-lŭ Szapary și pe ministrulŭ de justiția în afacerea memorandului românŭ, cerêndŭ urmărirea judecătorésca a celorŭ „culpabilĭ".

Totdéuna șoviniștii maghiarĭ au sciutŭ sĕ esploateze în favorulŭ politicei lorŭ netolerante și asupritóre tóte momentele câte păreau a sprijini afirmarea lorŭ, că Românii ar fi dușmanii statului, că ar fi gata a se face instrumentele reacțiunei, care tinde la dărîmarea statului ungurescŭ ș. a.

Nesuccesulŭ deputației române, neprimirea ei din partea monarchului și îndrumarea la guvernulŭ ungurescŭ, tóte aceste momente se înțelege, dădeau pressei maghiare unŭ óre care razimŭ pentru acusațiunile ei rĕutăciόse.

Orĭ câtŭ de multŭ li-s'arŭ fi părutŭ însĕ contrarilorŭ noștri, că din punctŭ de vedere formalŭ constituționalŭ arŭ fi justificate învinuirile și insultele lorŭ, ei au trebuitŭ sĕ se convingă în anulŭ 1892, că din punctŭ de vedere alŭ dreptății și alŭ umanității ele nu numai că nu s'au pututŭ susținé, dér s'au întorsŭ chiar în potriva urzitorilorŭ lorŭ.

Rĕsunetulŭ ce l'au avutŭ meetingurile de protestare în contra atrocităților maghiare din România în tótă pressa europénă, a pututŭ convinge pe Ungurĭ, pe guvernamentalĭ ca și pe oposiționalĭ, că ei, de când au devenitŭ înșiși asupritori altora nu se mai bucură de simpatiile lumei culte, ci aceste simpatii îmbrățișéză adĭ causa națiunilorŭ asuprite din Transilvania și Ungaria.

Convingerea despre acésta a făcutŭ pe politicii ungurĭ sĕ scrie în diarele lorŭ articolĭ fórte pesimiștĭ, dér n'a contribuitŭ întru nimicŭ de a-i îmblândi fața cu noi.

Dimpotrivă ei își dicŭ: Europă, orĭ chiar unŭ areopagŭ europénŭ, care sĕ ne pótă trage la rĕspundere pentru nedreptățile, ce le sĕvêrșimŭ, nu esistă; este numai tripla alianță și aicĭ vorbesce Kalnoky alŭ nostru și d-lŭ Caprivi, care érăși nu va voi sĕ se strice cu noi de dragulŭ Românilorŭ din Ardélŭ, ér, câtŭ pentru România, ea va trebui sĕ jóce cum îi vorŭ cânta prietinii noștri dela Viena și Berlinŭ.

Cam acesta este mersulŭ ideilorŭ contrarilorŭ noștri, pe carĭ răzimațĭ ei vorŭ sĕ încépă acuma o nouă campaniă în contra nóstră, a Românilorŭ.

Amenințările ministrului-președinte Wekerle suntŭ încă próspete. Ele au fostŭ primite cu aplause sgomotóse din partea turorŭ partidelorŭ maghiare. Faptŭ, care eschide versiunea, după care urmăririle din urmă s'ar fi pusŭ la cale din partea guvernului numai de frica oposiției.

Eată déră cum partidele maghiare sciu sĕ fiă solidare în contra nóstră, orĭ de câte orĭ este în jocŭ interesulŭ egemoniei rassei lorŭ.

Óre n'ar fi timpulŭ, ca noi Românii sĕ profitămŭ ceva din pățaniile nóstre și sĕ scimŭ pune și noi mai pe susŭ de tóte solidaritatea nóstră națională, orĭ de câte orĭ se trateză de unŭ interesŭ de viață alŭ națiunei române?

Dămŭ locŭ aicĭ unui articulŭ, care tracteză despre o cestiune de însemnătate actuală pentru noi, cestiunea așa numitelorŭ „intențiunĭ", care trebue sĕ-o cunóscemŭ și sĕ-o luminămŭ din tóte laturele:

„Pe intențiunĭ."

In timpulŭ din urmă s'au ocupatŭ multŭ foile maghiare cu așa numitele „intențiunĭ." O cestiune destulŭ de importantă, pentru ca și diaristica română sĕ se ocupe de ea. Căcĭ cestiunea intențiunilorŭ ne atinge și pe noi fórte de apróре, deși din altŭ punctŭ de vedere, de cum le place a crede unorŭ foi maghiare.

„Intențiunĭ" se numescŭ metonymice ss. slujbe, carĭ suntŭ de a se dice „*ad intentionem dantis*". Fiă-care liturgiă se dice anume pentru cineva, séu ceva. Așa unele se dicŭ pentru cei morțĭ (pro defunctis), altele pentru cei vii, și suntŭ unele, carĭ se dicŭ pentru cutare dorință piă a aceluia, care plătesce liturgii „*ad intentionem dantis*", séu pe scurtŭ „intențiunĭ".

Nomenclatura acésta latinéscă arată, că aicĭ e vorbă de fundațiunĭ făcute de credincioșĭ de-ai bisericei catolice, în care limba liturgică e cea latinéscă.

Ei bine, dér încâtŭ ne interesézǎ pre noi fundațiunile acestea? Ce avemŭ noi cu intențiunile? Voiu spune pe scurtŭ.

O fóiă maghiară scriea înainte de o lună următórele, în causa acésta:

„In străinătate, anume: în Italia, Germania, Francia și Elveția se află adunate multe procente de fundațiunĭ pe la capitule și cu deosebire pe la mănăstirĭ, carĭ nu se potŭ persolva parte pentru că banii șĭ-au perdutŭ din prețŭ, parte pentru-că numĕrulŭ călugărilorŭ a scădutŭ. *Aceste procente se trimitŭ bucurosŭ mai alesŭ preoțilorŭ gr. cat. din Ungaiia, carĭ precum e cunoscutŭ, suntŭ fórte sĕracesce dotațĭ*".

Cine cunósce împrejurările scie, că asta nu e adevĕratŭ. Căcĭ li-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Ipocrisia secolului.

De Paul Mantegazza.

(Fine)

Pentru prima dată decĭ, când omului i-a fostŭ rușine de goliciunea sa, a devenitŭ ipocritŭ și a lăsatŭ acestŭ pĕcatŭ curatŭ originalŭ tuturorŭ urmașilorŭ pentru vecii vecilorŭ.

Acéstă rușinare de goliciunea sa a fostŭ însĕ pentru Eva deja începutulŭ unei minciunĭ și adevĕratulŭ pĕcatŭ, pentru care-șĭ făcea imputărĭ a fostŭ, că mâncase unŭ fructŭ, pe care chiar și numai a lŭ atinge îi interdisese Dumnedeu.

Intréga psichologiă a prefacerei se găsesce, propriu disŭ, în acelŭ momentŭ istoricŭ. Eva avuse dorința după fructulŭ opritŭ și n'avusese și intențiunea de a nu asculta de porunca lui Dumnedeu; dér amêndouĕ aceste lucrurĭ nu se puteau face dintr'odată și ea află pe cea dintâiu, diagonala tuturorŭ minciunilorŭ următóre: a face ceea ce-i place cuiva, dér a ascunde ceea ce a făcutŭ; a-șĭ satisface propriei dorințe, a coperi însĕ pĕcatulŭ cu frunda de smochinŭ. Și apoi sĕ vedĭ numai violeniă femeiéscă: a-șĭ căuta în grabă unŭ complice, pentru de a împărți pĕcatulŭ, a-lŭ împuțina cu cincĭ-decĭ procente. Și în faptă ea împarte și frunda de smochinŭ și comite astfelŭ alŭ doilea pĕcatŭ, care copere pe celŭ dintâiu.

Din momentulŭ acela istoricŭ fructele oprite au fostŭ pentru toțĭ urmașii Evei cele mai mustóse și îndată ce grădina Edenului a fostŭ împărțită în sutele de mii de grădinĭ micĭ ale omenilorŭ, a începutŭ o necurmată sărire de gardurĭ și zidurĭ și o jumĕtate a genului omenescŭ a fostŭ totdéuna ocupată cu aceea, de a înșela pe cealaltă jumĕtate. Liberŭ schimbŭ cu minciunĭ micĭ, dilnice și neîntrerupte; unŭ lanțŭ blândŭ de amăgirĭ, care se strecórǎ în orĭ ce spirale serpentine ale vieței sociale, ale legilorŭ, ale guvernelorŭ, ale familiei, și care delecteză cu variațiunea surprinderilorŭ, cu agerimea invențiunei, cu fineța și violenia enigmelorŭ, logogrifelorŭ, șaradelorŭ și rebusurilorŭ sale.

Câtŭ suntemŭ de departe de acea primă și simplă frundă de smochin a mamei nóstre Eve! Astădĭ frunda a ajunsŭ a fi o țĕsĕtură compusă din 100 de fire diferite, a cărorŭ ființă și calitate e totdéuna alta, decâtŭ cum ni-se arată; carĭ suntŭ de o colóre și ne parŭ, că ne arată alta; carĭ, într'o admirabilă armoniă de falsitate, ni-se presintă ca o singură minciună, compusă din suma de sute de mii de minciunĭ mai micĭ.

Și care chemistŭ ar fi adĭ în stare a deosebi adevĕratulŭ de falsŭ și care scrutătorŭ cu microscopulŭ sĕu sĕ distingă natura de artă? Adĭ ipocrisia a devenitŭ atmosfera, în care ne mișcămŭ cu toții, în care respirămŭ și care după suprafața estremă a vestmintelorŭ nóstre străbate în cotitura și créța cea mai adêncă a mĕduvei óselorŭ nóstre. Credŭ, că décă prin o minune a artei cu o singură lovitură amŭ puté detrage familiei omenescĭ totŭ ceea ce e mincinosŭ în ea, atuncĭ ne-amŭ simți fără de veste apróре de o mórte prin înecare și ca lipsițĭ de aerŭ.

* * *

Ipocrisia cresce în proporțiune dréptă cu curtenia și civilisațiunea, pentru-că unde domnesce numai forța brutală, ipocrisia e de prisosŭ. Unde însĕ libertatea respecteză și lasă sĕ se desvólte tóte acele forțe variate și opuse, pe carĭ noi le numimŭ interese ale individului séu prosperitatea socială, pasiunĭ și legĭ, idealitate și crudime, misticism și sensualitate, acolo se nascŭ acele mii și sute de mii de transacțiunĭ reciproce, carĭ formeză acelŭ echilibru admirabilŭ, acea toleranță reciprocă, din care tocmai se compune ipocrisia.

Și pentru ce sĕ ne plângemŭ, décă minciuna ne primesce deja în légănŭ și ne însoțesce până la mormêntŭ; când ea ne îmbracă, ne nutresce și ne desmérdă; când ne adórme, décă suferimŭ și ne scurtéză timpulŭ, când ne e urîtŭ, și ne lasă a crede, că toțĭ suntemŭ liberĭ, bunĭ și toțĭ fericițĭ? Ea e, care têmpesce pentru noi țepușa și rotundesce ghimpii; planéză inegalitățile și parfuméză gunóiele; ea e, care copere rugina cu lacŭ, umple crepăturile caselorŭ nóstre cu chitŭ și sprijinesce pĕreții templului, ce se clatină; care tórnă mierea în pelinŭ, rĕcoresce căldura și stêmpĕră ghiața; care copere ghiarăle cu mănușĭ, părțile rușinóse ale corpului nostru cu pantalonĭ și fuste, ranele cu alifiă, ghéba cu corsete; care îmbracă injuria cu frase, trădarea cu curteniă, vindecă rachitismulŭ și desinfecteză mii de miasme, ce ne încunjură.

Binecuvêntatŭ fiă acelŭ canalŭ plinŭ

turgiile acelea, ce e dreptŭ le persolvéză mare parte preoţimea gr. cat. cea sĕrăcesce dotată, dér preţulŭ lorŭ intră în buzunarele cele pline ale preoţilorŭ celorŭ bine dotaţĭ romano-catolicĭ.

Este adecă unŭ legionŭ de preoţĭ maghiarĭ, carĭ scriu cărţĭ de predicĭ, de rugăciunĭ, edau fascicule de filosofiă şi alte foi periodice şi le dau pe slujbe. Dér mai alesŭ traducerile le aducŭ unora dintre aceştia multŭ venitŭ, pentru-că acestea se potŭ produce, aşa ḑicêndŭ, ca la fabrică. Avemŭ cunoscinţă despre unŭ asemenea literatŭ pe intenţiunĭ, care a edatŭ o mulţime de romane de-ale lui Bolanden, lăsându-le sĕ le traducă teologii dintr'unŭ seminarŭ. Unŭ altŭ scriitorŭ lucră lunĭ şi anĭ întregĭ mâncându'şĭ sănĕtatea până îşĭ vede opulŭ sfĕrşitŭ, apoi mai cheltuesce până îlŭ scóte de sub tiparŭ şi atuncia încă nu scie óre cumpĕra-i-lŭ va cineva? Literatulŭ susŭ lăudatŭ împărţesce unŭ tomŭ dintr'unŭ romanŭ între vr'o 30—40 de teologĭ, fiăcare traduce câteva pagine, în 3—4 ḑile romanulŭ e tradusŭ şi gata de tiparŭ. Şi nicĭ nu e de lipsă sĕ-lŭ cumpere cineva, se trimite simplu preoţilorŭ, după cum se află scrişĭ în schematismŭ, li-se asignéză suma de intenţiunĭ, şi tĕrgulŭ e făcutŭ. Banii îi are deja de înainte în buzunarŭ. In sĕptĕmâna aceea, când cu traducerea romanului, s'au asignatŭ 11.000 de intenţiunĭ prin respectivulŭ.

Chiar şi cărţĭ ca „Magyarország Helységnévtára“, despre care nimenĭ nu póte ḑice că e vr'o carte de rugăciunĭ, încă se dau pe intenţiunĭ.

Astfelŭ vedemŭ bibliotecĭ întregĭ pe la preoţii românĭ din unele ţinuturĭ, câştigate — pe intenţiunĭ. Chiar şi ediţiunĭ de luxŭ, ca traducerea psalmilorŭ de Kálmán, încă se potŭ căpĕta pe acéstă cale.

Sĕ se mire apoi cineva, că literaţii, tipografii, compactorii şi alţĭ industriaşĭ patrioticĭ, înfloresc ŭ!

Dér cine nu scie, că organulŭ catolicilorŭ maghiarĭ, vestitul „Magyar Allam“ — despre care nicĭ aceea nu se póte ḑice, ca despre alte foi catolice din lume — că e tolerantă faţă de alte limbĭ, încă din intenţiunĭ se susţine. Peste 60 de prescurĭ e preţulŭ de abonamentŭ la acéstă fóiă, şi scriitorulŭ acestorŭ şire a numĕratŭ la o singură poştuţă 10 exemplare din „Magyar Allam“, va sĕ ḑică o aveau toţĭ preoţii din jurŭ — ér foi românescĭ nu purta nicĭ unulŭ, afară de d-lŭ protopopŭ, care se avêntase până la acelŭ gradŭ de Mecenate alŭ literaturii române, de şi-a abonatŭ fericita „Poşta Română“ a lui Alexi. Alta — mai ieftină nu aveamŭ pe acea vreme.

Astfelŭ vedemŭ mulţĭ preoţĭ de ai noştri, carĭ jertfescŭ pentru literatura maghiară mai multŭ la anŭ decâtŭ mulţĭ magnaţĭ de ai lorŭ. Şi apoi sĕ mai ḑică cineva, că nu suntemŭ patrioţĭ?!

Gheşeftăria cu intenţiunile ar fi ţinutŭ încă multŭ, dér acuma era de temutŭ, că s'ar puté îmbogăţi şi dintre preoţii noştri greco-catolicĭ pe acéstă cale, mai alesŭ de când au începutŭ şi unii dintre ei sĕ facă gheşeftŭ cu intenţiunile.

Acum e vorba sĕ facemŭ ordine! Pre cum se aude adecă, s'a luatŭ la locŭ competentŭ decisiune în sensulŭ acesta.

Nu mĕ estindŭ mai departe. Am datŭ aicĭ la cunoscinţa publicului nostru câte-va lucrurĭ, carĭ mĕ apasă de multŭ. Melitândŭ asupra lorŭ, póte că unii vorŭ puté trage ceva învĕţăturĭ din ele.

+

CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) Ianuarie.

Cu privire la **reînoirea triplei alianţe** i-se anunţă „Biuroului de Corespondenţă“ germanŭ din Viena, că în luna trecută s'a făcutŭ acéstă reînoire între Germania şi Austro Ungaria. Din incidentulŭ acesta *s'a modificatŭ în modŭ esenţialŭ unŭ punctŭ* în sensulŭ, ca cele două puterĭ aliate sĕ fiă pe viitorŭ *în legăturĭ mai strînse*. Modificarea acésta s'a făcutŭ, avêndu-se în vedere scirile rĕspândite cu privire la alianţa ruso francesă. Despre acéstă modificare va fi încunosciinţată şi Italia.

*

Descoperirile în afacerea Panama continuă mereu. Din ḑi în ḑi se înmulţescŭ datele compromiţĕtóre şi unele dintre aceste date se îndréptă chiar contra **preşedintelui Republicei Carnot**. „Figaro“ publică unŭ articulŭ de sensaţiă în care provócă pe *Carnot* sĕ-şĭ dea dimisia *numai decâtŭ*. Preşedintele Republicei, ḑice „Figaro“, sĕ dea lămurirĭ, că ce este adevĕratŭ din învinuirile îndreptate contra lui. Nu-i este permisŭ sĕ sufere nicĭ măcarŭ unŭ momentŭ, ca acele învinuirĭ sĕ fiă ţinute ca adevĕrate. Se vorbesce deja despre abḑicerea lui Carnotŭ şi se ḑice, că înainte de a-şĭ da dimisia va cerca sĕ disolve camerele. Cele mai vehemente atacurĭ contra lui Carnot le îndréptă foile radicale. „XIX Siecle“ ḑice, că acésta este o campaniă calumniatóre şi miserabilă contra lui Carnot stimatŭ şi iubitŭ de toţĭ. „Figaro“ face propagandă pentru contele de Parisŭ. Elŭ ḑice, că după abḑicerea lui Carnot, camera sĕ alégă de preşedinte unŭ generalŭ, apoi sĕ se disolve camerele şi sĕ se facă nouĕ alegerĭ.

Cu privire la acéstă crisă se mai anunţă următórele din Parisŭ: In cercurile politice de aicĭ esistă părerea, că *Ribot* actualmente este *stăpânulŭ situaţiunei* şi că în curêndŭ se va scăpa şi de Bourgeois, apoi că va face nouĕ alegerĭ parlamentare încliuândŭ spre fracţiunile moderate. In 12 Ianuarie s'a constituitŭ aicĭ *liga revoluţionară de acţiune* pentru formarea unei republicĭ sociale, hotărîndŭ a lansa unŭ manifestŭ către poporŭ, în care se ḑice, că camera oportunistĕ, parlamentulŭ coruptibilŭ, trebue sĕ dispară şi sĕ se convóce o adunare naţională, nu dór pentru o revisiune republicană séu monarchistă, ci pentru înfiinţarea unei republicĭ sociale poporale. Preşedinţii grupurilorŭ republicane din Senatŭ şi-au esprimatŭ neliniştea lorŭ lui Ribot faţă de calumniile în contra către Carnot, asigurându'lŭ tot-deodată, că'lŭ vorŭ sprigini din tóte puterile, pentru ca sĕ pună capĕtŭ acestei campanii.

*

„National Zeitung“, vorbindŭ despre **espunerile cancelarului Caprivi**, scrie între altele: „Cancelarulŭ a făcutŭ observaţiunea, că drumulŭ Ruşilorŭ spre Constantinopolŭ duce acum prin pórta Brandenburgului. Pentru casulŭ când Ruşii voiescŭ cu orĭ ce preţŭ a merge pe drumulŭ ac sta, trebue, ce e dreptŭ, ca armata germană sĕ fiă tare, pentru ca mai bine sĕ ne întreţinemŭ cu Ruşii la prospectulŭ Alexandru New-ky, decâtŭ la pórta Brandenburgului. Noi însĕ nu recunóscemŭ necondiţionatŭ necesitatea unei astfelŭ de alternative. N'avemŭ sĕ apărămŭ Constantinopolulŭ, şi „posiţia Austriei de putere mare“, care în faptă e unŭ interesŭ germanŭ, se va păstra mai bine prin o înţelegere între Austria şi Rusia asupra cestiunilorŭ din Orientŭ. Politica germană nu trebue sĕ esiste numai în unica ideiă: „Alianţă triplă şi câtŭ de mulţĭ soldaţĭ“.

SCIRILE ḐILEI.

— 5 (17) Ianuarie.

Visita principesei Maria la regina Elisabeta. A. S. I. Ducesa de Edimburg, însoţită de A. L. R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria de Marea Britaniă şi Irlanda au cercetatŭ în 21 Decemvre v. tr. pe Majestatea Sa Regina României, în societatea căreia au petrecutŭ până a treia ḑi. La masa dată cu acéstă ocasiune, la care au fostŭ învitate mai multe persóne de dinstincţiune, M. S. Regina a închinatŭ în sănĕtatea tinerei părechĭ. Totŭ cu acéstă ocasiune, Regina a presentatŭ principesei Maria, ca darŭ de nuntă, o frumósă carte zugrăvită şi scrisă pe sidefŭ de însăşĭ M. Sa legată în aurŭ şi împodobită cu pietre scumpe. După depărtarea înalţilorŭ óspeţĭ, Regina adresă Regelui o telegramă, în care îşĭ esprimă bucuria, ce a simţitŭ pentru acéstă visită, binecuvêntândŭ tinĕra părechiă spre binele şi fericirea României.

—x—

La alegerea metropolitului din Blaşiu. „Familia“ scrie: Aflămŭ în momentulŭ d'a pune fóia sub presă, că Maj. Sa a numitŭ comisarŭ civilŭ la alegerea metropolitului din Blaşiu, pe baronulŭ Samuilŭ *Josika*, fostŭ comite supremŭ alŭ comitatului Clujiu. Prin cercurĭ competente s'a propusŭ d-lŭ Iosifŭ *Hosszu*, dér guvernulŭ a stăruitŭ sĕ se numéscă cineva dela administraţiă, ca la alegerea cea din urmă, a lui Vancea. Atuncĭ a funcţionatŭ ca comisarŭ d-lŭ Alesandru *Bohăţelŭ*, căpitanulŭ supremŭ alŭ districtului Năsĕudŭ. Acuma însĕ nu este dintre Românĭ nicĭ unŭ comite supremŭ, ba nicĭ vice-comite; ér altulŭ, ḑice-se, n'ar fi avutŭ autoritatea cerută pentru actulŭ alegerii.

—x—

Gerŭ şi crivĕţŭ. Până erĭ amŭ avutŭ unŭ gerŭ strajnicŭ; aḑĭ nópte însĕ a scăḑutŭ temperatura şi unŭ crivĕţŭ cumplitŭ începu sĕ sufle şi sĕ urle. Chiar şi acum, când scriemŭ aceste rêndurĭ, şueră unŭ vêntŭ aspru şi cumplitŭ, scuturândŭ ferestri, uşĭ şi aruncândŭ zăpada îngheţată în ochii trecĕtorilorŭ, carĭ puţinĭ la numĕrŭ, se grăbescŭ a se pune la adăpostŭ. Lângă spitalulŭ militarŭ din Blumĕna a luatŭ vêntulŭ coperişulŭ unei case şi l'a aruncatŭ câtŭ colo. Erna acésta e socotită ca cea mai aspră dela 1865 încóce. Termometrulŭ a scăḑutŭ în ḑilele trecute până la 17° Réaumur, ba în Caşovia a scăḑutŭ chiar până la 22° R. In multe rêndurĭ comunicaţiunea s'a întreruptŭ cu desĕvêrşire din causa zăpeḑei şi a viscolului, ér întârḑierile poştelor suntŭ la ordinea ḑilei. Erna acésta ni-a adusŭ şi calamităţĭ: Scumpirea cărbunilorŭ de pétră şi a lemnelorŭ, îngheţarea sulinarelorŭ de apă şi alte neajunsurĭ. Lupii se tragŭ din pădurĭ şi cutrieră în cârdurĭ câmpurile prin multe ţinuturĭ din ţéra nóstră, ba ei îndrăsnescŭ a se apropia până la marginea satelorŭ şi orăşelorŭ. Ca fenomenŭ bătĕtorŭ la ochĭ se póte privi, că *colera*, despre ai cărei microbĭ se ḑicea, că pierŭ la unŭ frigŭ de 10° R., se ivesce sporadicŭ şi la unŭ gerŭ de 20°.

—x—

Monarchulŭ nostru şi ambasadorulŭ francesŭ din Viena. Din capitala Habsburgilorŭ se scrie, că a produsŭ mare sensaţiă faptulŭ, că la balulŭ de Curte, împĕratulŭ-rege n'a agrăitŭ de locŭ pe ambasadorulŭ francesŭ *Decrairt* din Viena. Se ḑice, că asupra acestui faptŭ se va face o interpelaţiă în camera austriacă. Unele ḑiare desmintŭ acéstă scire.

—x—

Practicanţĭ la poste şi telegrafe. Ministrulŭ de comerciu a publicatŭ tocmai acuma concursŭ pentru 108 posturĭ de „candidaţĭ-practicanţĭ de poşte şi telegrafe“. Aspiranţii la aceste posturĭ au sĕ-şĭ înainteze cererile lorŭ, cu atestatŭ de absolvarea unei şcóle medie şi celelalte acluse, până la 31 Ianuarie 1893 la una din direcţiunile de poşte şi telegrafe în Budapesta, Caşovia, Clujiu Oradea-mare, Cincĭ bisericĭ, Pojunŭ, Oedenburg, Timişóra, séu Agramŭ. Candidaţii, carĭ vorŭ fi acceptaţĭ primescŭ o diurnă de 1 fl. şi dela 1 Septemvre încolo trebue sĕ absolveze cursulŭ în Budapesta séu Agramŭ şi în timpulŭ lorŭ liberŭ trebue sĕ facă serviciu. După terminarea cu succesŭ a cursului respectivŭ vorŭ fi numiţĭ cu câte 400 fl. stipendiu anualŭ practicanţĭ la poşte şi la telegrafe.

—x—

Ḑiarişti arestaţĭ. Din Parisŭ se telegrafiéză, că corespondentulŭ ḑiarului „Budapesti Hirlap“, Székely, a fostŭ arestatŭ alaltaerĭ, cum se ḑice, din causă, că a pornitŭ o campaniă defaimatóre în contra ambasadorilorŭ mai multorŭ marĭ puterĭ amice cu Francia. Numitulŭ corespondentŭ va fi şi espulsatŭ. Totŭ asemenea se anunţă, că şi corespondentulŭ foilorŭ germane şi italiene va fi espulsatŭ.

—x—

Legea pentru fabricarea vinului în Ungaria. In ḑilele trecute s'a depusŭ pe biroulŭ dietei unguresci unŭ proiectŭ de lege „pentru fabricarea vinului artificialŭ şi despre interḑicerea de a-lŭ aduce în

---

de compătimire, care ascunde în cele mai adêncĭ intestine ale pămêntului uriciunile corpului şi mai scârbósele uriciunĭ ale sufletului! Binecuvêntată fiă acea însemnare a erorilorŭ de tiparŭ, care corege greşelile ortografice, care vindecă schimonositurile gramaticei şi ale minţii sănĕtóse, care coloréză perĭ albĭ, neteḑesce creţe şi înroşesce buzele lipsite de sânge! Binecuvêntatŭ fiă de o miiă de orĭ acelŭ medicŭ plinŭ de compătimire, care ne lasă sĕ apăremŭ toţĭ frumoşĭ, bunĭ şi înţelepţĭ şi, ceea ce e şi mai bine, pe toţĭ cetăţenii liberĭ, pe toţĭ egalĭ înaintea limbutelorŭ dogme ale dreptăţii, false şi ele, dér pline de compătimire şi amabile, mincinóse şi numai mincinóse, pentru de a ascunde hîdosulŭ adevĕrŭ.

De o sută şi de o miiă de orĭ fiă binecuvêntatŭ secolulŭ nostru, care deşi fisicesce e bolnavŭ de nervĭ, totuşĭ e moralicesce ipocrit Tartuffe din crescetŭ până în tălpĭ, adecă, e celŭ mai mincinosŭ din tóte secolele, câte au fostŭ şi vorŭ fi.

In loculŭ pumnului, alŭ preponderanţei celui tare, amŭ pusŭ ingeniósele surprinderĭ ale stratagemei şi vicleniei, dér o vicleniă fină, plăcută, bine pieptĕnată, bine crescută, care nu ne permite sĕ furămŭ unŭ césornicŭ, însĕ unŭ milionŭ da, décă e răpitŭ cu manieră bună, tactŭ şi graţiositate.

In loculŭ forţei brutale, amŭ pusŭ acea morală, care e permisă, e onorifică, e cu bună cuviinţă, şi celorŭ puţinĭ, carĭ mai cutéză a se mai servi cu pumnulŭ şi cuţitulŭ, li-amŭ preparatŭ camere bine mobilate şi bine păḑite, pe carĭ le numimŭ închisorĭ. Amŭ suprimatŭ pe gîdele şi potenţa — furcile, — ba voimŭ chiar a le delătura cu desĕvîrşire, şi ucidemŭ numai în mare la sunetulŭ veselŭ alŭ musicelorŭ militare şi în veselulŭ bubuitŭ alŭ tunurilorŭ, şi décă se întêmplă sĕ fiă morţĭ, apoi aceia suntŭ morţĭ glorioşĭ, cărora pentru modulŭ eroicŭ, nobilŭ şi frumosŭ, în care le luămŭ viéţa, trebue sĕ le fimŭ mulţămitorĭ.

Şi décă totuşĭ ar mai rĕmâné vre-o nedreptate, atuncĭ Dumneḑeu, într'o a doua viéţă mai bună, va îngriji pentru cei împilaţĭ, şi în lumea aceea cei din urmă vorŭ fi cei dintâiu şi vorŭ primi cu procente de usurariu acea parte de fericire, pe care nu au gustat'o pe acestŭ pămêntŭ.

O, ipocrisiă justă, sacră, divină, fi binecuvêntată şi binecuvêntată în tine aceea frunḑă de smochinŭ, pe care Eva a rupt'o de pe pomulŭ binelui şi alŭ rĕului! Tu, o frunḑă făcĕtóre de minunĭ, ai fostŭ, care în decursulŭ lentei desvoltărĭ de secole te-ai schimbatŭ în vestminte, cu care ne coperimŭ miseria nóstră; tu te-ai furişatŭ pe paginile nemuritóre ale legilorŭ, carĭ distribue dreptatea pe acestŭ pămêntŭ; tu eştĭ, care lărgită şi lungită în infinitŭ — coperĭ pe celŭ bolnavŭ în spitalŭ şi cadavrulŭ în gróPă; tu, unŭ lécŭ pentru orĭ ce rĕu, medicŭ compătimitorŭ cu orĭ ce durere, tu ajutătorŭ înţeleptŭ la orĭ ce slăbiciune, orĭ cărei ticăloşii omenescĭ; tu cea mai modestă dintre virtuţĭ, pentru-că cutezŭ a te numi unŭ viciu, tu divină între virtuţile omenescĭ!

Camil B...

comerciu". Acestŭ proiectŭ conţine 15 §§. dintre carĭ celŭ dintêiu sună: Este interdisŭ de a fabrica séu de a produce vinurĭ artificiale. Totŭ asemenea este oprită a vinde materialurĭ pentru fabricarea vinului. In ceilalţĭ paragrafĭ se esplică noţiunea „vinŭ artificialŭ". Vinŭ artificilŭ este acela, care nu e făcutŭ esclusivŭ din strugurĭ, séu din mustŭ de strugurĭ etc, etc. Pedépsa în contra călcărei acestei legĭ este între 25—300 fl. şi cu arestŭ de o 1—2 lunĭ. Se póte ordona şi confiscarea vinului.

—x—

Cununiă. D-lŭ *Alesandru Vêntulŭ* şi d-ra *Elena Bogdanŭ* se vorŭ cununa Joi, 7 (19) Ianuarie c., în biserica Sf. Nicolae din locŭ. — Urămŭ fericire tinerei părechĭ!

„Politica de naţionalitate a guvernului."

In şedinţa dela 14 Ianuarie a *dietei unguresci* fostulŭ satrapŭ din comitatele Têrnavelorŭ, contele *Gabriel Bethlen*, s'a ocupatŭ cu politica de naţionalitate a guvernului unguresŭ.

Elŭ dise, că nu dă nicĭ o para pe fraseologia naţională a guvernului, atuncĭ când vede, că sub eticheta liberalismului, ce felŭ de politică de naţionalitate se face nu numai în Ardélŭ ci şi în Ungaria de susŭ şi în părţile bănăţene. Faţă cu frasele aceste pune cele ce a disŭ Jokai în bineventarea sa de anulŭ nou, că adecă elŭ „este bunŭ patriotŭ, dér nu-i şovinistŭ." Fără îndoiélă, că elŭ a voitŭ să apere, prin cuvintele aceste, cele mai îndreptăţite aspiraţiunĭ naţionale.

Guvernulŭ Szapary însă a datŭ la o parte, în politică, orĭ ce direcţiă naţională. Asta potŭ s'o dovedescŭ, dise archişovinistulŭ conte, cu esemple concrete. Fişpanulŭ lui Szapary din comitatulŭ Têrnavei-marĭ nu s'a aliatŭ cu partida săséscă patriotică, ci cu Saşii aşa numiţĭ „vechĭ." Elŭ a destituitŭ din postŭ pe funcţionarii, carĭ ţineau cu Maghiarii, fără de nicĭ o causă; pe alţĭ funcţionarĭ cu bune sentimente i-a pensionatŭ, dér pensiile n'au din ce să li-se plătéscă şi respectivii funcţionarĭ, dreptŭ résplată pentru fidelitatea lorŭ faţă cu statulŭ maghiarŭ, adĭ cerşescŭ. Este în Mediaşŭ unŭ monumentŭ numitŭ „Roth", ridicatŭ în onórea acelui trădătorŭ de patriă, care a fostŭ judecatŭ în 1848 la mórte. Mai de multŭ Saşii demonstrau înaintea acestui monumentŭ, contra ideii de statŭ maghiarŭ; acestŭ perelinagiu însă a fostŭ opritŭ timpŭ de 10 anĭ. Indată însă ce a venitŭ fişpanulŭ lui Szapary, lucrulŭ celŭ dintêiu i-a fostŭ, să adune pe corifeii saşĭ în jurulŭ lui şi au peregrinatŭ împreună la numitulŭ monumentŭ (Mare mişcare.) Suntŭ comitate, unde adminis traţia se face în limba germană ba limba germană li-se impune şi funcţionarilorŭ maghiarĭ. In comitatulŭ Têrnavei-marĭ aruncurile comunale se scotŭ cu „Quittung" şi „Gegenschein."

Madardsz: Şi pe honvedĭ îi învaţă nemţesce?

G. *Bethlen*: S'a întêmplatŭ astăvéră în Budapesta, că unŭ concipientŭ dintr'o secţiune ministerială a voitŭ să transpună ministeriului de interne unŭ actŭ solgăbirăescŭ scrisŭ în limba germană; consilierulŭ ministerialŭ însă a ţinutŭ de prisosŭ a regula afacerea „fiind că acuma suflă alte vênturĭ." Fişpanulŭ comitatului Sibiiu este unŭ recunoscutŭ conducĕtorŭ alŭ partidei naţionale săsescĭ, ér protonotarulŭ (Tobiasŭ) este unŭ cunoscutŭ agitatorŭ românŭ, pe care l'au vĕdutŭ în jurulŭ Abrudului, stândŭ în tabĕra Valahilorŭ ce ameninţau cu revoluţiă. Totŭ fişpanulŭ comitatului Sibiiu a fostŭ acela, care atuncĭ când funcţionarii dela căile ferate au reţinutŭ 40 000 esemplare din Memorandulŭ valahŭ, destinate pentru străinătate, a datŭ ordinŭ (fişpanulŭ) să se espedieze, provocându-se la libertatea de pressă. S'a întêmplatŭ, că unŭ procurorŭ de statŭ, a cerutŭ sprijinŭ dela ministrulŭ de interne, ca să urmăréscă pe câţĭva agitatorĭ. Abia cu greu i-s'au promisŭ 600 fl. cu carĭ s'ar „pute" face poliţiă de statŭ în Ardélŭ. Acésta este politica naţională, la care se provócă partida liberală.

Bethlen dise apoi, că nu esageréză importanţa mişcărei române, dér ea trebue urmărită cu ochĭ agerĭ. Nu numai într'o comună din Ardélŭ Maghiarii, temêndu-se de rĕscólă, suntŭ în contiuŭ refugiu; ér pe atuncĭ între Românĭ sbóră din gură 'n gură fama, că în ţinutulŭ Năsĕudului stau gata grozăveniă de puscĭ şi de tunurĭ (Scornituri mişelescĭ de-ale pĕcătoşilorŭ. — Red.) Astfelŭ este fanatisatŭ acestŭ poporŭ, astfelă ni-se sapă grópa şi guvernulŭ astfelŭ de organe are pentru apĕrarea intereselorŭ naţionale şi de statŭ...

La procesulŭ Panama.

(Fine)

Societatea Panama a despăgubitŭ cu milióne pe întreprindĕtorĭ, pentru ca să-i îndupleee a renunţa la contractele lorŭ şi în fine la 1885 predă societăţii „Des Travaux Publics" esecutarea tuturorŭ lucrărilorŭ. Acéstă societate se află însă în mânile numitei societăţĭ de depunerĭ şi conturĭ curente.

Până aicĭ, desgroparea pământului s'a plătitŭ metrulŭ cubicŭ cu 5 până la 7 francĭ; nouei societăţĭ i s'a plătitŭ 9 până la 15 francĭ, prin urmare cu 90 milióne mai multŭ. Ca motivŭ se dete accelerarea lucrărilorŭ, dér în faptă societatea esecută lucrărĭ numai în valóre de 25 milióne. Ar fi trebuitŭ acum să se desfacă contractulŭ cu acéstă societate; dér acésta nu se întêmplă, ba încă se făcură nouă concesiunĭ; între altele i-se plăti datoria ei de 4 milióne şi afară de aceea i se mai lăsă şi 12 milióne fr. pentru mijlóce de hrană şi ridică preţulŭ unui metru cubicŭ de pământŭ desgropatŭ dela 9.70 la 10.30

Societatea „Travaux Publics" câştigă în chipulŭ acesta 20 milióne, carĭ se înţelege, că intrară în buzunarele consilierilorŭ ei administrativĭ, carĭ — din întêmplare — erau şi consilierĭ administrativĭ ai societăţii Panama.

Celŭ mai estinsŭ dintre tóte capitolele de cheltuelĭ este acela alŭ „speselorŭ generale"; aicĭ se află între altele, sub titlulŭ ciudatŭ: „Spese generale deosebite 2 milióne." Dintre întreprindĕtorĭ cu deosebire ingineriulŭ Eiffel este tare compromisŭ. Elŭ făcu într'o di o socotélă societăţii de 8 milióne pentru o furnisare, ce o cumpĕrase elŭ numai cu 1,600,000. Ferdinand de Lesseps a presentatŭ unŭ testimoniu medicalŭ, care constată, că bóla şi vêrsta sa înaintată ilŭ impiedecă a se presenta înaintea tribunalului. Fiulŭ sĕu, după cum se dice, ilŭ va apĕra şi va dovedi, ceea ce e şi faptŭ, că dênsulŭ stă departe de scandalulŭ Panama, şi că în anii din urmă nu s'a interesatŭ de locŭ de afacerile societăţii Panama.

*

Procesulŭ în afacerea acésta s'a începutŭ în presenţa unui numĕrosŭ publicŭ. Acusatulŭ Fontane declară, că până în anulŭ 1885 elŭ a fostŭ însărcinatŭ cu raporturile faţă de pressă şi că de atuncĭ încóce a fostŭ secretarŭ intimŭ la Lesseps. Dênsulŭ declară, că până la 1885, dase numai 60,000 francĭ pressei.

După aceea fù interogatŭ *Cottu*, care declară, că s'a ocupatŭ cu serviciulŭ internŭ.

Preşedintele întrebă apoi pe Eiffel despre cele 2 milióne, carĭ s'au plătitŭ directorului diarului „*Temps*", lui Reinach şi unui întreprindĕtorŭ.

Eiffel rĕspunse, că a avutŭ lipsă de aceste trei persóne.

După aceea urmă ascultarea martorilorŭ. Espertulŭ Flory esplică conclusiunile cuprinse în raportulŭ sĕu. Eiffel a primitŭ pentru întreprinderile sale 33 milióne şi din acestea abia 4 séu 5 milióne a datŭ pentru lucrătorĭ şi totŭ cam atâta ca comisiunĭ pentru asociaţĭ.

In diua a doua şi a treia s'au ascultatŭ: Rossignol, care avea să esamineze cheltuelile societăţii. Espunerile sale în mare parte nu corĕspundeau adevĕrului. Apoi fù ascultatŭ liquidatorulŭ Monchicourt, care descrise perplesitatea, în care se afla societatea.

Altŭ martorŭ, ingineriulŭ Rousseau, dise, că elŭ a fostŭ în contra construirei unui canalŭ *niveau*, ci pentru unŭ canalŭ cu lagune.

Martorulŭ loc. generalŭ Stockes, vicepreşedintele englesŭ alŭ societăţii canalului Suez, a venitŭ din Londra, pentru ca să spună, că pe Carol Lesseps ilŭ cunósce de 17 anĭ, ca pe unŭ omŭ cinstitŭ, corectŭ şi necapabilŭ de o faptă rea.

Fură ascultaţĭ apoi (13 Ian.) mai multĭ martorĭ, ér după ce se termină acéstă ascultare, provocă preşedintele pe Lesseps, să spună numele acelui diaristŭ, care a primitŭ 50.000 fr. pe unŭ bonŭ anonimŭ. Lesseps rĕspunse, că acesta e Arthur Mayer, directorulŭ diarului „*Gaulois*". Espertulŭ Flory adaugă, că Mayer a primitŭ şi unŭ alŭ doilea bonŭ în aceeaşĭ sumă.

Cu acestea pertractarea se încheià şi se amână pe Marţia viitóre.

*

Cu data de 14 Ianuarie se mai anunţă următórele:

Mai multe diare aducŭ scirea, că şi Menabrea (fostŭ ambasadorŭ italianŭ la Parisŭ) a primitŭ banĭ. Se dă ca sigură scirea, că Corneliu Herz a fostŭ unŭ spionŭ alŭ lui Crispi. Este cunoscutŭ, că Menabrea a vêndutŭ o vilă lui Herz. „Figaro" anunţă, că s'a stabilitŭ pe deplinŭ nevinovăţia lui Iules Roche. Urmărirea judecătoréscă în contra sa va fi sistată. Foile parisiene continuă a vorbi despre nouă urmărirĭ şi perchisiţiunĭ domiciliare. Se vorbesce, că erĭ s'a făcutŭ perchisiţiune domiciliară la br. Rothschild. Imprejurarea acésta nu surprinde pe nimenea, deórece Rothschild a statŭ în strînse relaţiunĭ cu Herz şi br. Reinach.

Petrecerĭ.

Reuniunea femeilorŭ române din Braşovŭ invită la balulŭ, ce se va arangia Marţĭ, în 12 (24) Ianuarie, în sala hotelului „Nr. I." Inceputulŭ la 8 óre séra. Intrarea: 1 fl. 50 cr. de persónă, 2 fl. 50 cr. de familiă. Pe galeriă 1 fl. de persónă. Bilete se potŭ procura dela firmele N. I. Ciurcu, M. & L. Laszlo şi Fraţii Simay, precum şi séra la cassă.

*

Tinerimea română din Cluşiu invită la *concertulŭ împreunatŭ cu dansŭ* ce'lŭ va arangia Joi, în 9 Februarie n. c. în sala „Redutei urbane". Venitulŭ este destinatŭ pentru ajutorarea tinerilorŭ universitarĭ lipsiţĭ de mijlóce la înscriere şi depunerea examenelorŭ. Inceputulŭ precisŭ la 7 óre sera.

Comitetulŭ arangiatorŭ: Dr. L. Petricŭ, preşedinte; Oct. Utalea, v.-preşedinte; Oct. Felecanŭ, secretarŭ I., Oct. Popescu, secretarŭ II; Rom. Popp, cassarŭ; I. Neamţŭ, controlorŭ; Al. Silaşi, Al. Davidŭ, Aug. Dosa, Aur. Bersanŭ, Aur. Ciortea, Aur. Ciupe, Const. Titieni, Emilŭ Nemeşŭ, Eug. Pătăceanŭ, Gr. Scridonŭ, G. Vătăşanŭ, I. Brânda, I. Dolianŭ, I. Mircea, I, Pecurariu, Iul. Chitulŭ, Iul. Popŭ, Laur. Nestorŭ, Leo Părasca, M. Bohăţelŭ, N. Tano, R. Dobo, S. Popŭ, T. Sbârcea, Titŭ Popŭ, Val Candrea, Val, Laslo, Vas. Maiorŭ.

Preţulŭ întrării: 2 fl. de persónă; 3 fl. de familiă din 2 membri, ér pentru ceilalţĭ de fiăcare 1 fl., unŭ biletŭ de feréstră, seria I. 2 fl., seria II 1 fl. 50 cr., de galeriă 1 fl. Biletele se potŭ procura în 8 şi 9 Februarie în localitatea casinei române din Cluşiu (Föter Nr. 17), şi în séra concertului la cassă. In pausă se vorŭ presenta jocurile „Căluşeriulŭ" şi „Bătuta". Ofertele marinimóse se chitéza în publicŭ.

*

Reuniunea femeilorŭ române din Blaşiu invită la balulŭ, ce va avé locŭ în 21 Ianuarie n. c. în sala dela otelulŭ „Universŭ". Inceputulŭ la 8 óre séra. Venitulŭ curatŭ e distinatŭ în favorulŭ reuniunei. Intrarea: de persónă 1 fl. 50 cr., de familiă până la 4 membri 3 fl.

Scirĭ telegrafice.

Berlin, 17 Ianuarie. Impĕratulŭ Wilhelm a primitŭ în audienţă pe ministrulŭ românŭ de esterne, *Lahovary*.

Triest, 17 Ianuarie. De ierĭ bântue bora cu mare furiă. Comunicaţia întreruptă totalŭ. Marea aruncă valurĭ gigantice. Corăbiile nu potŭ întra în portŭ.

DIVERSE.

O operaţiă ne mai pomenită. Diarele engleze spunŭ, că într'una din dilele trecute a fostŭ dusŭ la spitalulŭ din Londra unŭ lucrătorŭ, căruia în timpulŭ lucrului o maşină îĭ tăiase două degete din rădăcină. Bucăţile tăiate au fostŭ aduse doctorului, care cu multă dibăcie le-a pusŭ şi le-a cusutŭ la locŭ, făcêndŭ apoi şi unŭ bandajŭ potrivitŭ. Operaţia a fostŭ făcută 6 ceasurĭ după accidentŭ şi a reuşitŭ perfectŭ. Se afirmă, că peste 15 dile mâna lucrătorului va fi vindecată cum se cade şi elŭ va putea lucra cu ea. Degetele tăiate şi apoi lipite, se mişcă. Ele nu şi-au perdutŭ simţulŭ pipăitului. Dacă e aşa, apoi fericiţĭ suntŭ cei carĭ îşĭ perdŭ degetele, urechile şi mai cu sémă nasurile în bătăi şi duelurĭ.

O biserică de zaharŭ. In Parisŭ s'a construitŭ o biserică de zaharŭ, înaltă de 160 cm. şi largă de unŭ metru. In turnŭ se află 12 clopote; jurŭ împrejurŭ, biserica e încungiurată de o grădină englesécă, ér înlăîntru arde o lampă de sistemŭ Edison. Arangiamentulŭ interiorŭ alŭ bisericuţei e întru tóte identicŭ cu arangiamentulŭ unei marĭ şi pompóse bisericĭ. „Tems" descrie fórte pe largŭ multele curiosităţĭ cuprinse în acéstă bisericuţă de zaharŭ. Constructorulŭ ei se numesce Fridericŭ Zürcher, care timpŭ de trei anĭ şi jumătate a lucratŭ la construirea acestei bisericuţe.

Proprietaru **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 16 Ianuarie st. n. 1893

Bancnote românescĭ	Cump.	9.48	Vênd.	9 51
Argintŭ românescŭ	„	9.40	„	9.45
Napoleon-d'orĭ	„	9.57	„	9.60
Lire turcescĭ	„	10.75	„	10.8
Seris. fonc. „Albina“ 6%		101. –		102. -
„ „ 5%	„	101.—	„	102. —
Imperialĭ	„	9.65	„	9.65
Galbinĭ	„	5.56	„	5.60—
Ruble rusescĭ	„	117.	„	119.—
Mărcĭ germane		58.60	„	59 10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 14 Ianuarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.30
Renta de hârtiă 5%	185 —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.—
dto argintŭ	101.60
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare [prima emisune	120.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Bonurĭ rurale-ungare	95.75
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	149.50
Losurile pentru regularea Tisei și Se-ghedinului	142.—
Renta de argintŭ austriacă	97.95
Renta de aurŭ austriacă	116.55
Losurĭ din 1860	149.—
Acțiunile băncei austro-ungare	997.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	365 25
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	318.—
Renta de hârtiă austriacă	98.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 65
Napoleon-d'orĭ	9 61
Mărcĭ 100 împ. germane	59.22½
Londra 10 Livres sterlinge	120.65

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	2.12
	4.—	7.15	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		5.48	
Aghiriș	7.49		6.0-	
Gârbău	8.01		6.24	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.42
Clușiu	8.29	10.37	6.59	5.55
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriș	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.40	12.18	(8.38
	12.13		12.58	(8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	(9.48
	2.12		3.03	(9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3.46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de pers.	10.05	(2.09
		11.—	Tr. ac. 5.15	(2.19
Timișŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucurescĭ		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
				Tr. ac.
Bucurescĭ	7.40		8.50	4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timișŭ	1.42		5.57	9.41
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	10.17
	2.48	4.48		7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apața	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.23		11.03
Sighișóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediașŭ	6.42	10.09		12.37
Copșa mică	6 55	10.31		12.53
	6.57	10.47		1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blașiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiușŭ	8.—	12.28		2.49
	8.07	1.08	12.54	3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vințul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirișŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Clușiu	10.45	5.14	4.48	6.52
	11.01	6.14	5.25	7.40
Nădășelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirișŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.38	11.51
	2.25	11.04	8.43	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45	6.57	5.24
	4.30	T. d. per. 2.34	5.46
Glogovațŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulișŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzova	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Braniclca	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10.19
Orăștia	10.25		10.50
Șibotŭ	10.44		11.16
Vinț. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiușŭ	11.56	7.40	12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón
Teiușŭ	3.04		1.39
Alba Iulia	3.40		2.19
Vinț. de josŭ	4.58		2.36
Șibotŭ	4.20		3.03
Orăștia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4.17
Deva	5.59		4.33
Braniclca	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulișŭ	9.58	5 50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8.08
Glogovațŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46	7.20	8.40
	11.18	8.20	9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.57	7.10
Șeica-mare	3.31	12.22	7.43
Loamneș	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8.02	5.09	10 43
Loamneș	8.30	5.32	11.09
Șeica-mare	9 05	5.59	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoș	3 26	9.11	3.27
Oșorheiu (	5.07	11.39	5.14
(	5.50	12.20	5.36
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3.44		3.22
Oșorheiu (	5 14	9.35	5.05
(	5.20	10.05	5.54
Ludoș	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7.47	1.15	8.25

Simeria (Piski) Petroșeni

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timișóra	8.42	2.04	7.39

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Brasov—Zĕrneștĭ

Brașov	8.35	4.55
Zĕrneștĭ	10.28	6.36

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Zĕrnesti—Brașov

Zĕrnescĭ	5.00	12.20
Brașov	6.29	1.44

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu. . .	8.15	3.15
Sighișóra. . .	10.52	6.10

Brașov—Ch.-Oșorheiu.

Brașovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oșorheiu	12.54	7.26

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budateleoŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budateleoŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Careii-mari—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău.	11.—

Zelău—Careii-mari

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.03

Ch.-Oșorheiu—Brașov.

Ch.Oșorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5.45
Brașovŭ	8.25	7.3

Nota: Numerii încuadrați cu linii grόse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU.